

FORSVARETS EFTERRETNINGSTJENESTE

9. oktober 2007

SITUATIONS- OG TRUSSELSVURDERING FOR AFGHANISTAN.

1. Den internationale aftale "Afghanistan Compact" fra 2006 sætter rammen for en række landes samarbejde med Afghanistans regering om sikkerhed, regeringsførelse, social og økonomisk udvikling samt narkotikabekæmpelse. Den FN-godkendte og NATO-ledede internationale sikringsstyrke skal hjælpe den afghanske regering med at tilvejebringe sikkerhed i Afghanistan. Afghanistan er dybt afhængig af denne internationale støtte. Trods visse fremskridt er Afghanistan stadig meget langt fra målet om en stabil afghansk stat, som kan garantere sikkerhed og livsgrundlag for den enkelte afghaner.
2. Afghanistans problemer forværres af, at de overlapper og forstærker hinanden. Landets voldelige konflikter og de indblandede parter er oftest dele af større konflikter, som rækker ud over Afghanistans grænser. Konflikter er derfor sjældent et rent afghansk anliggende. De fysiske grænser mellem Afghanistan og nabolandene, især Pakistan og Iran, er vanskelige at kontrollere. Stammer, familierelationer, handel og sprog går på tværs af landegrænserne i et vanskeligt tilgængeligt terræn.
3. Opbygningen af en stabil afghansk stat er trods opfyldelsen af markante politiske mål stagneret. Det politiske billede er præget af modsætninger mellem regeringen i Kabul og landets provinser. Regeringen og præsident Karzai har kun begrænset indflydelse uden for Kabul. Da staten ikke gør sig gældende i den enkelte afghaners dagligdag, bl.a. på grund af den dårlige sikkerhed, oplever mange afghanere ofte forholdet til det svage statsapparat som fjært og uvæsentligt. Deres loyalitet og identitet er i høj grad knyttet til stammen og magtfulde lokale ledere, som ofte er eneste kilde til sikkerhed og velfærd. Det centrale styre står derfor svagt i forhold til de lokale ledere, herunder de magtfulde tidligere krigsherrer. Mange lokale ledere deltager i den omfattende opiumproduktion og opretholder lokale militser, som sikrer deres stilling i lokalsamfundene og deres relative uafhængighed. Det gør det svært at skabe en funktionsdygtig centralmagt. Karzai udfører en svær politisk balancegang ved at forsøge både at udbrede centralmagts indflydelse og bibeholde en vis lokal opbakning.
4. Der er dyb fattigdom i Afghanistan. Store dele af befolkningen er afhængige af opiumproduktionen, som i 2007 i følge FN steg med 34 %. De uroplagede provinser i det sydlige Afghanistan står tilsammen for mere end 70 % af Afghanistans produktion af opiumvalmue, og Helmand-provinsen står alene for 53 %. Opium er den vigtigste enkeltfaktor i den afghanske økonomi, og det afghanske samfund er fra bund til top indblandet i narkotikakriminalitet. Over 90 % af heroinen på verdensmarkedet kommer fra Afghanistan. Det er ikke sandsynligt, at opiumproduktionen i Afghanistan vil falde markant på kort sigt. Den organiserede kriminalitet med forbindelser til narkotikaindustrien er i stort omfang en del af magtkampene i Afghanistan, som også omfat-

ter skiftende støtte til Taliban. Risikoen for deltagerne i narkotikakriminalitet er minimal.

5. Store områder i det sydlige og østlige Afghanistan er uden for regeringens kontrol. De afghanske sikkerhedsstyrker er stadig under opbygning. Det afghanske politis loyalitet, uddannelse og tilstedeværelse lokalt er generelt meget ringe. Korruption og indflydelse fra lokale magtfulde ledere er udbredt på alle niveauer. Lokalbefolkningen anser derfor ikke politiet for en myndighed, der garanterer sikkerhed og retfærdighed.

6. Den afghanske hær og de internationale styrker udkæmper i stigende omfang en væbnet konflikt med Taliban. Omfanget af angreb fra oprørs- og terrorgrupper er i løbet af 2007 steget til et niveau, der ligger over 2006. Der kæmpes fortsat mest i syd og øst, men der har været mindre stigninger i nord og vest. Det vil sandsynligvis vare adskillige år og kræve fortsat international støtte, før den afghanske hær selv bliver i stand til at bekæmpe oprørerne. Oprørsgrupper, terrorgrupper og kriminelle bevæbnede grupper er aktive i hele Afghanistan. Sikkerheden i de sydlige og østlige dele af landet er kritisk. Taliban angriber internationale styrker, afghanske sikkerhedsstyrker, embedsmænd og civile repræsentanter, der støtter regeringen. Improviserede bomber, også i forbindelse med selvmordsangreb, anvendes mere og mere. Det er sandsynligt, at denne tendens vil fortsætte.

7. Målet for Taliban er at tilbageerobre magten og genindføre den styreform, de praktiserede indtil magtskiftet i 2001. Taliban forsøger at skabe tvivl om regeringens evne til at styre landet og til at beskytte borgerne. Utilfredsheden i befolkningen næres bl.a. af regeringens kampagne mod opium og dens manglende evne til at forbedre levevilkår og sikkerhed. Befolkningen er samtidig ofte utilfreds med lokale, korrumperte magthavere og tilstedeværelsen af udenlandske tropper.

8. Taliban vil sandsynligvis undgå afgørende slag, men vil til gengæld forsøge at nedslide de afghanske sikkerhedsstyrker og de internationale styrker. 2007 er ikke et afgørende år for Taliban. Talibans kamp for at vende tilbage til magten i Afghanistan har et længere sigte. I foråret og sommeren 2007 har Taliban været under pres fra de internationale styrker i de sydlige provinser. Taliban har lidt betydelige tab, men den fulde virkning på Taliban af disse operationer er endnu usikker. Tilsyneladende har Taliban ingen større problemer med at rekruttere nye oprørere eller skaffe materiel. Talibans forbindelser ind i Pakistans uroplagede grænseområder giver muligheder for at reorganisere sig og skaffe nye forsyninger. Taliban bevarer vilje og kapacitet til en lang, opslidende kamp.

9. Om Taliban på længere sigt vil kunne vinde, vil især afhænge af, om befolkningen oplever, at den internationale indsats forbedrer sikkerhed og levevilkår.

10. Der findes tillige mange illegale bevæbnede grupper i Afghanistan. Oftest er det paramilitære enheder, som har forbindelse til organiseret kriminalitet, lokale bevæbnede grupper samt grupper, som lever af smugling, røverier og kidnapninger. Disse gruppers angreb og aktioner tilskrives ofte Taliban. Det er imidlertid vanskeligt at henføre de enkelte angreb til specifikke grupperinger. Afvæbningen af illegale bevæbnede grupper vil blive vanskelig. Al-Qaida og Hizb-e Islami Gulbuddin er fortsat til stede i Afghanistan, primært i landets østlige del langs den pakistanske grænse.

FE vurderer, at truslen for angreb og terrorhandlinger er **HØJ** i hele Afghanistan.

Truslen fra civile uroligheder vurderes som **LAV**.

Antallet af miner og mængden af ueksploderet ammunition i Afghanistan er betragtelig. Placering af disse er dog oftest kendt. Truslen fra miner og ueksploderet ammunition varierer lokalt fra **LAV** til **HØJ**.

Truslen for beskydning af luftfartøjer i Afghanistan varierer fra **LAV** til **HØJ** afhængig af flyvehøjde og område.

11. FE vurderer, at truslen fra spionage er **HØJ**, og at truslen for sabotage er **LAV** i hele Afghanistan. Der forekommer undergravende virksomhed rettet mod den internationale tilstedeværelse og den afghanske regering ved spredning af misnøje og usikkerhed samt udbredelse af rygter og trusler. Det er almindeligt, at Taliban udleder løbesedler, som opfordrer befolkningen til at vende sig mod den internationale tilstedeværelse og den afghanske regering. Truslen for undergravende virksomhed mod danske enheder vurderes som **MIDDEL** i hele Afghanistan.

12. Organiseret kriminalitet i Afghanistan består primært af narkotikakriminalitet, dvs. dyrkning, forædling og distribution af især opium, men også cannabis. Det sydlige Afghanistan, især Helmand-provinsen, er det vigtigste område for narkotikaindustrien, men der er også narkotikaaktiviteter af betydning i nord, herunder i Badakhshan-provinsen i nordøst. De organiserede kriminelle bander, herunder narkobagmændene og deres håndlangere, har ingen interesse i unødigt at komme i konflikt med de afghanske sikkerhedsstyrker eller den internationale styrke. Narkobagmændene ejer, eller lejer, svært bevæbnede militser og/eller kriminelle netværk til at beskytte deres interesser. I det nordlige Afghanistan har der været gennemført adskillige angreb på afghanske sikkerhedsstyrker og ISAF-styrker. Korruption er udbredt og med til at gøre det nemmere for den organiserede kriminalitet at operere i samfundet. FE vurderer, at truslen fra organiseret kriminalitet er **HØJ** i det nordlige Afghanistan, mens den er **LAV** i resten af landet. Hvis de danske styrker i Afghanistan bliver sat i forbindelse med narkotikabekæmpelsen, vil truslen stige markant.